

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.003.08.2015

P/15/079

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/079 - Realizacja programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Antoni Radzięta, gł. specjalista k.p. NIK, upoważnienie do kontroli nr 93744 z 9 lutego 2015 r. 2. Agata Brzeska-Lebiecka, doradca prawny, legitymacja służbowa nr 16104 (dowód: akta kontroli str. 1, 2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. W. Witosa w Nawojowej ¹ , 33-335 Nawojowa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Ślipek, Dyrektor ZSP (dowód: akta kontroli str. 559)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² realizację programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”³ w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Nawojowej w latach 2010-2015⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W ramach projektu 3 745 uczniów⁵ ZSP, w tym 2 203 kobiety i 1 542 mężczyzn⁶, wzięło udział w takich zadaniach jak zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i języków obcych, zajęcia dodatkowe z nowoczesnych technologii oraz z przedmiotów przyrodniczych, kursy doskonalące i kwalifikacyjne, zajęcia z doradztwa zawodowego, praktyki zawodowe u pracodawców oraz staże-wizyty zawodoznawcze. Ponadto 75 uczniów uczestniczyło w zadaniu Małopolska Chmura Edukacyjna. Zajęcia zostały dostosowane do branż i zawodów, w których kształciła Szkoła. Przyjęte do realizacji zadania były zgodne z zainteresowaniami uczniów oraz potrzebami rynku pracy.

Projekt realizowano efektywnie. Całkowite koszty projektu przypadające na Szkołę wynosiły 2 922,9 tys. zł⁷, co stanowiło ok. 35% łącznego budżetu projektu w powiecie nowosądeckim. Ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie do 31 grudnia 2014 r. wynosił 647 zł. Największe wydatki poniesiono na kursy kwalifikacyjne oraz zakup wyposażenia.

Podjęte w toku realizacji projektu działania były skuteczne. Realizację projektu poprzedziła identyfikacja potrzeb i możliwości Szkoły w zakresie kształcenia zawodowego. Określono zasady rekrutacji i uczestnictwa uczniów w poszczególnych zadaniach. Nie przekraczano maksymalnej liczebności grup, a wykładowcy posiadali wymagane kwalifikacje. Monitorowano jakość prowadzonych zajęć, przeprowadzając testy „wejścia-wyjścia” i ankiety wśród uczniów. Oceny testów wskazywały na poprawę wyników, a w ankietach pozytywnie oceniono organizację kursów kwalifikacyjnych. Środki z programu przeznaczono także na ulepszenie bazy dydaktycznej. Szkoła nawiązała współpracę z przedsiębiorcami oraz współpra-

¹ Dalej ZSP lub Szkoła.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej projekt lub program.

⁴ Do 25 maja 2015 r.

⁵ Niektórzy uczniowie brali udział w kilku zadaniach.

⁶ Odpowiednio 59% i 41%.

⁷ Koszty poniesione do 31 grudnia 2014 r. oraz koszty planowane na 2015 r.

cę międzynarodową. W ramach realizacji projektu ZSP osiągnął założone wskaźniki rezultatu dotyczące liczby osób uczestniczących w projekcie, a uczniowie otrzymali 1 381 certyfikatów, uprawnień lub zaświadczeń, z czego 94 (7%), to certyfikaty potwierdzające nabyte kwalifikacje poprzez zdanie egzaminu.

Liczba uczniów w Szkole malała w związku m.in. z niżem demograficznym. Zmniejszył się także odsetek uczniów klas pierwszych technikum z 28% do 18%. Wzrost odnotowano od roku 2013/2014. Odsetek uczniów technikum przystępujących do egzaminów zawodowych wzrastał sukcesywnie począwszy od roku 2009/2010 (z 89% do 98%), jednakże w roku 2013/2014 nastąpił jego spadek na 86%. Z kolei wskaźnik zdawalności egzaminów zawodowych wahał się od 54% w roku 2012/2013 do 70% w roku 2013/2014 i tylko w roku 2011/2012 był wyższy od średniej zdawalności egzaminów na terenie województwa małopolskiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodność przyjętych celów programu z potrzebami beneficjentów oraz monitorowanie i zarządzanie projektem

Opis stanu faktycznego

W ZSP projektem objęto pięć branż zawodowych, tj. turystyczno-gastronomiczna, budowlana, rolno-leśna z ochroną środowiska, elektryczno-elektroniczna oraz administracyjno-usługowa. W ramach poszczególnych branż kształcono w następujących zawodach:

- turystyczno-gastronomiczna – technik żywienia i usług gastronomicznych (poprzednio technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz⁸), kelner,
- budowlana – technik architektury krajobrazu,
- rolno-leśna z ochroną środowiska – technik hodowca koni, technik rolnik,
- elektryczno-elektroniczna – technik informatyk,
- administracyjno-usługowa – technik agrobiznesu, technik logistyk.

W ramach projektu w ZSP realizowano następujące zadania: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i języków obcych, zajęcia dodatkowe z nowoczesnych technologii oraz z przedmiotów przyrodniczych, kursy doskonalące i kwalifikacyjne, praktyki zawodowe u pracodawców oraz staże-wizyty zawodoznawcze. Ponadto Szkoła brała udział w zadaniu Małopolska Chmura Edukacyjna.

(dowód: akta kontroli, str. 514, 515)

W sprawie przesłanek, jakimi kierowano się przy doborze branż w ramach projektu, Dyrektor ZSP wyjaśnił, że w projekcie uwzględniono zawody, w których kształci Szkoła. Udział uczniów miał spowodować wzrost ich kompetencji zawodowych, a także rozwijać ich zainteresowania zawodowe. Realizacja programów rozwojowych Szkoły obejmowała: dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy oraz zainteresowanie działań placówki z potrzebami i możliwościami regionu, zaspokojenie różnorodnych potrzeb edukacyjnych uczniów, a także przygotowanie uczniów w szczególności do podejmowania wyzwań współczesnego świata, takich jak integracja, wymiana informacji, postęp naukowo-techniczny.

(dowód: akta kontroli, str. 3-9)

W okresie realizacji projektu w ZSP nie uruchamiano nowych kierunków kształcenia zawodowego, zlikwidowano natomiast kształcenie w zawodach: technik ekonomista oraz technik rolnik (w 2011 r.), technik agrobiznesu (w 2013 r.) oraz kelner i technik logistyki (w 2014 r.). Dyrektor ZSP wyjaśnił, że przyczyną likwidacji tych zawodów był brak uczniów gimnazjum chętnych do nauki w danym kierunku.

(dowód: akta kontroli, str. 390-392, 403, 405)

Ewaluację (test „wejście” – „wyjście”) w ZSP przeprowadzano w każdym roku, obejmując ją zajęcia wyrównawcze z matematyki i języka angielskiego. W roku szkolnym:

⁸ W związku z wprowadzeniem zmian w szkolnictwie zawodowym od 1 września 2012 r. oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 7 ze zm.) zawody technik organizacji usług gastronomicznych, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz zostały połączone w jeden zawód, który otrzymał nazwę technik żywienia i usług gastronomicznych.

- 2010/2011 liczba uczniów objętych testem z matematyki i języka angielskiego była taka sama i wynosiła 144. Testy te wykazały wzrost pomiędzy średnią z ocen z testu „wejście”, a testu „wyjścia” o 2,44 pkt z matematyki oraz 1,89 pkt z języka angielskiego;
- 2011/2012 liczba grup, w których przeprowadzono test z matematyki i języka angielskiego była taka sama i wynosiła 13, a liczba uczniów w poszczególnych grupach wynosiła od 7 do 13. Wyniki wszystkich testów „wyjścia” były dodatnie w porównaniu do testu „wejścia”. Wzrost ten w poszczególnych grupach wynosił od 1,1 pkt do 2,37 pkt z matematyki oraz od 0,28 pkt do 2,86 pkt z języka angielskiego;
- 2012/2013 liczba grup, w których przeprowadzono test z matematyki i języka angielskiego była taka sama i wynosiła 13, a liczba uczniów w poszczególnych grupach wynosiła od 7 do 13. Wyniki wszystkich testów „wyjścia” były dodatnie w porównaniu do testu „wejścia”. Wzrost ten w poszczególnych grupach wynosił od 0,71 pkt do 3,28 pkt z matematyki oraz od 0,41 pkt do 3,83 pkt z języka angielskiego;
- 2013/2014 liczba grup w których przeprowadzono test z matematyki i języka angielskiego była taka sama i wynosiła 12, a liczba uczniów w poszczególnych grupach wynosiła od 7 do 13. Wyniki wszystkich testów „wyjścia” były dodatnie w porównaniu do testu „wejścia”. Wzrost ten w poszczególnych grupach wynosił od 0,50 pkt do 2,78 pkt z matematyki oraz od 0,13 pkt do 2,61 pkt z języka angielskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 70-73)

Dyrektor ZSP wyjaśnił, że Szkoła wykorzystuje wyniki ewaluacji. Szkolny Lider w rozmowach z nauczycielami analizuje osiągnięcia i wzrost poziomu nauczania w danej klasie (grupie); rozmowy te, jakkolwiek nie dokumentowane – jak wyjaśnił Dyrektor – prowadzone są przez cały rok szkolny.

(dowód: akta kontroli, str. 3, 5, 404, 406)

W Programie Rozwoju Szkoły (opracowanym w 2011 r.) uwzględniono m.in. monitoring projektu w zakresie:

- jakości merytorycznej prowadzonych kursów organizowanych w ramach projektu, poprzez analizę ankiet ewaluacyjnych i rozmowy z uczestnikami kursów w każdym roku trwania szkoleń,
- monitorowania realizacji projektu poprzez m.in. sporządzanie za dany kwartał sprawozdań, obserwacje, karty ewaluacji,
- monitorowanie rezultatów kursów organizowanych w ramach realizacji projektu poprzez analizę zrealizowanych kursów, analizę ankiet ewaluacyjnych, rozmowy z uczestnikami kursów.

Osobą odpowiedzialną w Szkole za prowadzenie tego monitoringu był szkolny lider projektu.

(dowód: akta kontroli, str. 339, 356-358, 415-426)

Lider szkolny wyjaśniła, że monitorowała jakość merytoryczną poprzez obserwacje prowadzonych kursów oraz rozmowy z uczniami. Poza tym – jak wyjaśniła – dostarczała do Centrum⁹ protokoły z przeprowadzonych kontroli. Wyniki testu „wejście-wyjście” analizuje, jednak nie jest to udokumentowane pisemnie. Na zakończenie każdego roku szkolnego sporządza sprawozdanie z przebiegu projektu.

(dowód: akta kontroli, str. 377-389)

W okresie od 2010 r. do czerwca 2014 r. w ZSP w Nawojowej lider szkolny przeprowadziła łącznie 87 kontroli (29 w 2011 r. 28 w 2012 r., 21 w 2013 r., 9 w 2014 r.). Czynności kontrolne dokumentowano w miesięcznej ewidencji godzin i zajęć realizowanych w ramach projektu lub w miesięcznej karcie czasu pracy pracownika zatrudnionego w ramach Poddziałania 9.2.PO KL. Dokumentacja ta nie zawierała ustaleń kontroli. W kolumnie „Opis zadań wykonywanych na rzecz lub w ramach projektu” są zapisy ogólne informujące o kontroli – np.: kontrola dokumentacji projektowej; kontrola przebiegu kursów kucie koni, korekcja racic; kontrola przebiegu kursów bukiciarstwo; kontrolowanie przebiegu kursów.

(dowód: akta kontroli, str. 516 - 527)

⁹ Powiatowe Centrum Funduszy Europejskich (dalej Centrum lub PCFE) – jednostka organizacyjna Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu, która koordynowała realizację projektu oraz rozliczała go finansowo.

W 2014 r. Centrum zdecydowało o prowadzeniu monitoringu wśród uczestników w formie ankiet oceniających realizację kursu. Ankieta zawierała 10-11 pytań, w tym pytania:

- a) o ocenę materiałów szkoleniowych, kompetencji prowadzących, jasności przekazywanych przez prowadzącego informacji, miejsca, gdzie odbywały się szkolenia; organizacji szkoleń, a także o to, w jakim stopniu odpowiada sposób prowadzenia zajęć oraz w jakim stopniu kurs był przydatny. Oceny dokonywano według następującej skali: bardzo dobrze (5 punktów), dobrze (4 punkty), przeciętnie (3 punkty), słabo (2 punkty), bardzo słabo (1 punkt);
- b) czy kurs spełniał oczekiwania oraz czy wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie kursu będą wykorzystane przez uczestników (możliwe odpowiedzi do wyboru: tak, nie, trudno powiedzieć).

Centrum podsumowało wyniki ankiet przeprowadzonych w 2014 r. Uczniowie ZSP oceniali w ankietach dziewięć kursów. Dla wybranych trzech kursów oceny kształtowały się następująco:

- kurs *Bukieciarstwo* (ankietami objęto 15 uczniów z ZSP) – średnia ocena wyniosła 4,12 pkt. Na pytanie czy kurs spełnił oczekiwania 67% ankietowanych odpowiedziało „tak”, a 33% „trudno powiedzieć”, zaś na pytanie czy *wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie kursu będą wykorzystywane w praktyce*, 73% odpowiedzi „tak”, 27% odpowiedzi „trudno powiedzieć”;
- kurs *Nauka jazy konnej* (ankietami objęto 35 uczniów z ZSP) – średnia ocena wyniosła 3,8 pkt. Poniżej 4 pkt uzyskały odpowiedzi na pytania jak ocenia pan/pani: *jasność przekazywanych przez prowadzącego informacji, miejsce gdzie odbywa się szkolenie oraz organizację szkoleń*, które oceniono odpowiednio: 3,20 pkt, 3,11 pkt, 3,37 pkt, a odpowiedzi na pytanie *w jakim stopniu kurs był przydatny* uzyskały ocenę 3,66 pkt. Na pytanie czy kurs spełnił oczekiwania oraz na pytanie czy *wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie kursu będą wykorzystywane przez panią/pana w praktyce*, 60% ankietowanych odpowiedziało „tak”, a 40% „trudno powiedzieć”.
- kurs *Eksploatacja wybranych maszyn rolniczych* (ankietami objęto 15 uczniów z ZSP) – średnia ocena wyniosła 4,37 pkt, w tym odpowiedzi na pytanie *jak ocenia pan/pani: miejsce, gdzie odbywały się szkolenia, organizację szkoleń*, uzyskały odpowiednio: 3,13 pkt i 3,93 pkt. Na pytanie czy *wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie kursu będą wykorzystywane przez panią/pana w praktyce* 80% ankietowanych odpowiedziało „tak”, a 20% „trudno powiedzieć”.

(dowód: akta kontroli, str. 543, 544)

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że lider szkolny co roku na Radzie Pedagogicznej, podsumowującej dany rok szkolny, przedstawiał sprawozdanie i opiniował, które kursy w następnym roku warto powtórzyć. Dzięki tej analizie *zwiększamy nabór do naszej Szkoły, wprowadzamy nowe formy kształcenia – np. przez uczestnictwo uczniów w Małopolskiej Chmurze Edukacyjnej w bloku „Żywość i środowisko”.*

(dowód: akta kontroli, str. 403, 406)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Efektywność projektu

Opis stanu
faktycznego

Do 31 grudnia 2014 r. koszty realizacji projektu przypadające na Szkołę wyniosły łącznie 2 470 665 zł, tj. 95% zaplanowanego dla tej Szkoły budżetu na całą realizację projektu w wysokości 2 599 465 zł. Udział kwoty dofinansowania oraz wkładu własnego wyniósł odpowiednio 87,25% i 12,75%. W łącznej kwocie poniesionych wydatków:

- 2 134 320 zł stanowiły koszty realizacji programów rozwojowych szkoły, tj. 86% łącznych kosztów realizacji projektu w ZSP,
- 309 807 zł wyniósł koszt zarządzania projektem w części przypadającej na Szkołę, tj. 13% łącznych kosztów realizacji projektu w ZSP,

- 26 538 zł wyniósł koszt realizacji działań w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej we współpracy z uczelniami wyższymi, tj. 1% łącznych kosztów realizacji projektu w ZSP.

(dowód: akta kontroli, str. 74)

Koszt realizacji poszczególnych zadań projektu realizowanych przez ZSP (jeden typ szkoły – technikum) do 31 grudnia 2014 r. przedstawiał się następująco:

- kursy podnoszące kwalifikacje – 805 834 zł, tj. 33% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszty poszczególnych kursów kształtowały się na poziomie od 2 470 zł (kurs baristy) do 178 006 zł (kurs nauki jazdy konnej). Średni koszt wszystkich kursów przypadających na jednego ucznia wynosił 874 zł. Spośród wszystkich realizowanych przez Szkołę kursów najwyższy średni koszt zadania przypadający na jednego ucznia wyniósł 1 369 zł (kurs nauki jazdy konnej), a najniższy 247 zł (kurs baristy);
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 207 084 zł, tj. 8% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszty zajęć wyrównawczych kształtowały się na poziomie od 100 974 zł (języki obce) do 106 110 zł (matematyka). Średni koszt wszystkich zajęć wyrównawczych przypadający na jednego ucznia wynosił 153 zł, przy czym w przypadku języków obcych wynosił on 145 zł, a matematyki 162 zł;
- zajęcia dodatkowe – 267 087 zł, tj. 11% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszty zajęć dodatkowych kształtowały się na poziomie od 107 564 zł (nowoczesne technologie) do 159 523 zł (przedmioty przyrodnicze). Średni koszt wszystkich zajęć dodatkowych przypadający na jednego ucznia wynosił 271 zł, przy czym w przypadku nowoczesnych technologii wynosił on 216 zł, a przedmiotów przyrodniczych 329 zł;
- zajęcia z doradztwa zawodowego – 22 763 zł (1%). Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 60 zł;
- wyjazdy w ramach dodatkowych zajęć z nowoczesnych technologii – 33 183 zł (1%), w tym 198 zł stanowił koszt przypadający na jednego ucznia,
- staże/wizyty zawodoznawcze – 293 370 zł (12%). Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 1 603 zł,
- Małopolska Chmura Edukacyjna – 26 538 zł (1%), w tym zakup 30 szt. tabletów. Średni koszt przypadających na jednego ucznia w tym zadaniu wyniósł 354 zł.

Ponadto zakupiono wyposażenie do pracowni szkolnych za kwotę 320 698 zł oraz wykonano modernizację dachu stajni i placu nauki jazdy konnej za 107 325 zł, co stanowiło odpowiednio 13% i 4% łącznych kosztów projektu. Z kolei na wynagrodzenia lidera oraz zakup materiałów biurowych wydatkowano 52 218 zł (2%).

(dowód: akta kontroli, str. 434-438)

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie wynosił 647 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 74, 427-433)

Średni koszt kształcenia jednego ucznia w technikum wynosił:

- w 2010 r. od 158 zł w zawodzie technik kucharz do 13 290 zł w zawodzie technik hodowca koni,
- w 2011 r. od 846 zł w zawodzie technik kucharz do 22 990 zł w zawodzie technik hodowca koni,
- w 2012 r. od 8 826 zł w zawodzie technik informatyk do 20 085 zł w zawodzie technik architektury krajobrazu,
- w 2013 r. od 10 507 zł w zawodzie technik agrobiznesu do 20 729 zł w zawodzie technik hodowca koni,
- w 2014 r. od 9 315 zł w zawodzie technik logistyki do 18 669 zł w zawodzie technik architektury krajobrazu.

(dowód: akta kontroli, str. 539-542)

Na zadania zaplanowane na 2015 r. do realizacji przez Szkołę w ramach projektu przewiduje się wydatki w kwocie 452 199 zł, w tym:

- 31 497 zł na zadania związane z zajęciami dydaktyczno-wyrównawczymi,
- 46 020 zł na zadania dodatkowe z przedmiotów przyrodniczych i z nowoczesnych technologii,

- 7 200 zł na zadania z doradztwa zawodowego,
- 147 786 zł na zadania związane z kursami kwalifikacyjnymi,
- 24 462 na zadania realizowane w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej,
- 193 237 zł na pozostałe zadania (w tym m.in. 65 373 zł praktyki zawodowe u pracodawców, 88 017 zł staże – praktyki zawodoznawcze, 26 757 zł koszty wyjazdów w ramach dodatkowych zajęć z nowoczesnych technologii).

(dowód: akta kontroli, str. 439-442)

Całkowity koszt realizacji projektu w ZSP, tj. wydatki poniesione do 31 grudnia 2014 r. oraz wydatki planowane do poniesienia w 2015 r., wynosi 2 922 864 zł, co stanowi 35% łącznych kosztów projektu w powiecie nowosądeckim.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie. Projekt został zrealizowany efektywnie.

3. Skuteczność projektu

Opis stanu
faktycznego

W skład Zespołu wchodzi zasadnicza szkoła zawodowa¹⁰ oraz technikum. W projekcie uczestniczyli uczniowie technikum.

W ramach zadania projektowego „Programy rozwojowe szkół na terenie powiatu nowosądeckiego” do 31 grudnia 2014 r. w Szkole przeprowadzono:

- 1) 20 rodzajów kursów podnoszących kwalifikacje, w których uczestniczyło łącznie 922 uczniów (503 kobiety i 419 mężczyzn¹¹), z tego:
 - dwa w branży budowlanej (kurs projektowania i zakładania ogrodów – 1 edycja, kurs produkcji drzew ozdobnych i owocowych¹² – 2 edycje), w których uczestniczyło 55 uczniów, w tym 39 kobiet (78%) i 16 mężczyzn,
 - cztery w branży turystyczno-gastronomicznej (kurs barmana¹³ – 3 edycje, carvingu – 3 edycje, baristy – 2 edycje, masarz-rzeźnik – 1 edycja), w których uczestniczyło 99 uczniów, w tym 63 kobiety (64%) i 36 mężczyzn,
 - jeden w branży rolno-leśnej (kurs kucia koni – 3 edycje), w którym uczestniczyło 26 uczniów, w tym 11 kobiet (42%) i 15 mężczyzn,
 - 13 kursów (prawa jazdy kat. B – 11 edycji, AutoCad – 4 edycje, eksploatacji wybranych maszyn rolniczych – 4 edycje, Photoshop – 5 edycji, bukieciarstwa – 6 edycji, jazdy konnej – 4 edycje, spawacza – 3 edycje, operatora wózka jezdnego podnośnikowego – 1 edycja, korekcji racic – 3 edycje, inseminacji krów – 3 edycje, ochrony roślin – 3 edycje, konserwatora zieleni – 3 edycje, obsługi i konserwacji urządzeń ogrodniczych – 2 edycje), w których uczestniczyło 742 uczniów, w tym 390 kobiet (53%) i 352 mężczyzn, z różnych branż,
- 2) zajęcia wyrównawcze dla wszystkich pięciu branż z dwóch przedmiotów, w których uczestniczyło łącznie 1 350 uczniów (813 kobiet i 537 mężczyzn¹⁴), z tego:
 - z matematyki, w których uczestniczyło 654 uczniów, w tym 384 kobiety (59%) i 270 mężczyzn,
 - z języków obcych, w których uczestniczyło 696 uczniów, w tym 429 kobiet (62%) i 267 mężczyzn,
- 3) dwa rodzaje zajęć dodatkowych, w których uczestniczyło łącznie 1 152 uczniów (670 kobiet i 482 mężczyzn¹⁵), z tego:
 - z przedmiotów przyrodniczych dla wszystkich pięciu branż, w których uczestniczyło 485 uczniów, w tym 284 kobiety (59%) i 201 mężczyzn,
 - z nowoczesnych technologii dla czterech branż (bez elektryczno-elektronicznej), w których uczestniczyło 499 uczniów, z tego 284 kobiety (57%) i 215 mężczyzn, a także wyjazdy związane z tymi zajęciami dla trzech branż (turystyczno-

¹⁰ Od roku szkolnego 2011/2012 brak naboru uczniów do zasadniczej szkoły zawodowej.

¹¹ Odpowiednio 55% i 45%.

¹² W kursie brał udział jeden uczeń z branży rolno-leśnej z ochrony środowiska.

¹³ W kursie brał udział jeden uczeń z branży budowlanej.

¹⁴ Odpowiednio 60% i 40%.

¹⁵ Odpowiednio 58% i 42%.

- gastronomicznej, budowlanej, rolno-leśnej z ochroną środowiska, w których brało udział 168 uczniów, w tym 102 kobiety (61%) i 66 mężczyzn,
- 4) zajęcia z doradztwa zawodowego dla wszystkich branż, w których uczestniczyło 386 uczniów, w tym 239 kobiet (62%) i 147 mężczyzn,
 - 5) praktyki zawodowe u pracodawców dla czterech branż (bez elektryczno-elektronicznej), w których brało udział 156 uczniów, w tym 114 kobiet (73%) i 42 mężczyzn,
 - 6) staże/wizyty zawodoznawcze dla dwóch branż (turystyczno-gastronomiczna, elektryczno-elektroniczna), w których uczestniczyło 165 uczniów, w tym 103 kobiety (62%) i 62 mężczyzn.

Wymiar godzinowy zajęć uzależniony był od ich charakteru – dla zajęć wyrównawczych i dodatkowych wynosił on 35 godzin, a dla kursów kwalifikacyjnych od 30 (np. kurs korekcji rąk) do 265 (kurs spawacza).

(dowód: akta kontroli, str. 427-438)

Szczegółową kontrolą objęto organizację i realizację zajęć w zakresie: zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki i języka obcego przeprowadzonych w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014; zajęć dodatkowych z przedmiotu nowoczesne technologie w branży architektury krajobrazu przeprowadzonych w roku szkolnym 2013/2014 i z botaniki przeprowadzonych w roku szkolnym 2012/2013; czterech kursów kwalifikacyjnych (konserwatora zieleni, nauki jazdy konnej, Adobe Photoshop, bukieciarstwa). Organizacją tych zajęć (wybór wykonawcy, zapewnienie odpowiednich kwalifikacji wykonawców, zawieranie umów z wykonawcami) zajmowało się Centrum.

W zbadanej próbie zajęcia zostały przeprowadzone w określonym w SIWZ wymiarze godzin dla poszczególnych grup, tj. 35 z zajęć wyrównawczych i dodatkowych, 30 – kurs konserwatora zieleni, 50 – kurs nauki jazdy konnej, 45 – kurs Adobe Photoshop, 60 – kurs bukieciarstwa. Frekwencja na zajęciach wynosiła od 84% do 98% na zajęciach wyrównawczych z matematyki, od 94% do 100% na zajęciach wyrównawczych z matematyki, średnio 94% na zajęciach dodatkowych z botaniki, 100% na zajęciach dodatkowych z nowoczesnych technologii w branży architektura krajobrazu, 100% w kursach kwalifikacyjnych.

(dowód: akta kontroli, str. 27-71, 126-286, 528-532)

Dyrektor Centrum określiła zasady rekrutacji i uczestnictwa uczniów ZSP w Projekcie w *Regulaminie rekrutacji i uczestnictwa w Projekcie*. Regulamin stanowił, że:

- uczestnikiem projektu może być uczeń/uczennica ZSP spełniająca następujące kryteria: kształci się na kierunkach objętych projektem (wyszczególniono te kierunki); wyraża dobrowolną chęć uczestnictwa w wybranych formach wsparcia; złoży formularz zgłoszeniowy,
- w kursach zawodowych może uczestniczyć osoba biorąca udział w minimum jednej z form wsparcia,
- uczestnicy projektu mają prawo do udziału w więcej niż jednej formie wsparcia w zakresie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z matematyki i języka obcego oraz z dodatkowych zajęć rozwijających,
- w sytuacji, gdy liczba chętnych przekracza liczbę miejsc przewidzianych na daną formę wsparcia, komisja powinna kierować się kryteriami preferencyjnymi (w przypadku zajęć wyrównawczych pierwszeństwo miały osoby z najniższą oceną, a w przypadku zajęć dodatkowych – osoby z najwyższą, natomiast w przypadku kursów kwalifikacyjnych decydowała kolejność zgłoszeń).

(dowód: akta kontroli, str. 287-330)

Kontrolą objęto rekrutację przeprowadzoną na lata szkolne 2013/2014 i 2014/2015. Według *protokołu procesu rekrutacji* z 26 września 2013 r. oraz 26 września 2014 r., rekrutację przeprowadzono zgodnie z regulaminem. Do szkolnego lidera projektu w 2013 r. i 2014 r. formularze zgłoszeniowe złożyło odpowiednio 256 i 243 uczniów i wszyscy zostali zakwalifikowani do udziału w Projekcie. Do protokołów załączono listę osób, które złożyły dokumenty aplikacyjne/listę beneficjentów ostatecznych.

(dowód: akta kontroli, str. 335-338)

Identyfikacja potrzeb uczniów w zakresie uzyskania dodatkowych kwalifikacji polegała na zadeklarowaniu przez ucznia w *Karcie zgłoszenia do projektu/Formularzu zgłoszeniowym* chęci uczestnictwa w wybranych przez niego formach wsparcia. Uczeń miał do wyboru:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki, języka obcego,
- dodatkowe zajęcia rozwijające z przedmiotów przyrodniczych oraz z nowoczesnych technologii stosowanych w kształceniu zawodowym,
- zajęcia z doradztwa zawodowego,
- kursy zawodowe (od 15 rodzajów różnych kursów w roku szkolnym 2010/2011 do 21 w roku szkolnym 2014/2015),
- staże-wizyty zawodoznawcze oraz praktyki zawodowe.

(dowód: akta kontroli, str. 287-330)

Uczniowie ZSP w Nawojowej:

- w roku szkolnym 2014/2015 zainteresowani byli (dane z października 2014 r.) 16 kursami. Łączna liczba zgłoszeń/deklaracji na wszystkie kursy wynosiła 414. Najwięcej chętnych zadeklarowało udział w kursach: prawa jazdy, barman, jazda konna, bukietarstwo oraz carving, odpowiednio: 75, 63, 35, 32 i 51 uczniów. Według danych z lutego 2015 r. uczniowie zainteresowani byli 10 kursami, a łączna liczba zgłoszeń/deklaracji na te kursy wynosiła 174, w tym od 1 osoby na kurs rakażarza do 59 osób na kursy gastronomiczne;
- w roku szkolnym 2013/2014 zainteresowani byli 13 kursami. Łączna liczba zgłoszeń/deklaracji na wszystkie kursy wynosiła 155, w tym od 9 na kurs pilarza do 40 na kurs nauki jazdy konnej. Najwięcej chętnych zadeklarowało udział w kursach (poza kursem nauki jazdy konnej): prawa jazdy, barman, carving oraz produkcja drzew ozdobnych, odpowiednio: 33, 25, 20, 20 uczniów.

(dowód: akta kontroli, str. 313-315, 327-334)

Do sporządzenia harmonogramów zajęć zobowiązani byli każdorazowo wykonawcy. Należało je uzgodnić ze szkolnym liderem projektu. Porównanie harmonogramu zajęć realizowanych w ramach projektu z planem lekcji zajęć na miesiące marzec, kwiecień i listopad 2014 r. oraz na marzec 2015 r. wykazało, że godziny zajęć realizowanych w ramach projektu nie kolidowały z zajęciami realizowanymi w ramach szkolnego planu lekcji.

(dowód: akta kontroli, str. 17, 19, 20, 28, 36, 49, 130, 147, 167, 182, 192, 234, 477-489)

Liczebność grup z zajęć dodatkowych oraz wyrównawczych w ramach projektu nie przekraczała ustalonego progu¹⁶, tj. do 15 osób w grupie, i wynosiła od 7 do 13 uczniów. Z kolei liczebność grup na objętych szczegółowym badaniem kursach kwalifikacyjnych wynosiła od 8 osób (Adobe Photoshop) do 35 (nauka jazdy konnej).

(dowód: akta kontroli, str. 47, 158-161, 186-188, 239-241, 267-283, 303, 319, 529-530)

W przypadku zajęć wyrównawczych od wykonawców żądano stałości kadry uczącej, a osoby, które będą uczestniczyć w wykonaniu zamówienia musiały posiadać kwalifikacje/uprawnienia do nauczania danego przedmiotu, zgodne z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub kończącego zakład kształcenia nauczycieli¹⁷. Z kolei przeprowadzając postępowanie na przeprowadzenie kursów konserwatora zieleni, nauki jazdy konnej, Adobe Photoshop oraz bukietarstwa, od wykonawców wymagano kierunkowego wykształcenia lub posiadania stosownych uprawnień (np. nauka jazdy konnej – instruktor rekreacji ruchowej – jazda konna, instruktor sportu – jeździectwo), a także określonego doświadczenia (kursy Adobe Photoshop, bukietarstwa).

Na podstawie badanej próby stwierdzono, że nauczyciele/wykładowcy posiadali odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia zajęć. Wykonawcy prowadzący kursy kwalifikacyjne posiadali stosowne do tematyki prowadzonych kursów wykształcenie oraz ukończyli kursy pedagogiczne.

(dowód: akta kontroli, str. 27, 35, 49, 130, 153, 169, 174, 204, 235, 259, 528, 531-532)

¹⁶ Liczebność grup z zajęć wyrównawczych i dodatkowych, tj. maksymalnie 15 osób, założono we wniosku o dofinansowanie projektu, sporządzonym przez Województwo Małopolskie – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

¹⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1207 ze zm.

Zajęcia wyrównawcze powinny być prowadzone zgodnie z podstawą programową danego przedmiotu i poziomu edukacyjnego. Z kolei w przypadku kursów kwalifikacyjnych wykonawcy zostali zobowiązani do opracowania programów zajęć z podziałem na liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych (liczba godzin zajęć praktycznych i teoretycznych oraz główne zagadnienia, które należy uwzględnić w programie, określono w SIWZ), a także materiałów szkoleniowych na zajęcia teoretyczne. Kursy miały zakończyć się egzaminem teoretycznym i praktycznym, a uczestnicy powinni otrzymać stosowne zaświadczenia lub certyfikaty. Prowadzący zajęcia mogli prowadzić zajęcia na terenie szkoły i wykorzystywać podczas zajęć sprzęt dostępny w szkole (kursy konserwatora przyrody, nauka jazdy konnej) lub byli zobowiązani do zapewnienia sal i sprzętu we własnym zakresie (kursy Adobe Photoshop, bukiciarstwa)

(dowód: akta kontroli, str. 129, 146, 152, 178-180, 192-195, 225-227, 233-237, 243, 249-252)

Wykonawcy zobowiązani byli do prowadzenia dokumentacji związanej z zajęciami, tj. ewidencji czasu pracy, dzienników zajęć, list obecności i innej dokumentacji dydaktycznej. Ponadto powinni oni także na bieżąco brać udział w badaniach monitorujących efektywność projektu. W badanej próbie wykonawcy prowadzili i przedłożyli stosowaną dokumentację.

(dowód: akta kontroli, str. 130, 147, 153, 158-161, 178-180, 227, 251)

Zamawiający (Centrum) zastrzegł sobie prawo do kontroli prawidłowego wykonania umowy oraz przeprowadzenia wśród uczestników ankiety ewaluacyjnej na zakończenie zajęć.

(dowód: akta kontroli, str. 168, 195-197, 227, 252)

W zakresie jakości prowadzonych zajęć w ramach projektu Dyrektor ZSP wyjaśnił, że:

- o jakość dbał kierownik projektu w Centrum i wyznaczał osoby do kontroli i oceny zajęć,
- od lidera szkolnego uzyskuje informacje, że każdy program zajęć, umieszczany w dzienniku zajęć przez prowadzącego, jest zaakceptowany przez niego, a następnie podpisany przez dyrektora szkoły *po analizie wiedzy „Lider-Dyrektor-nauczyciel przedmiotu”*,
- lider szkolny na bieżąco kontroluje dziennik zajęć i na zakończenie podpisuje go – potwierdzając tym samym odbyte zajęcia, zgodnie z harmonogramem.

(dowód: akta kontroli, str. 404, 407)

Kontrolerzy NIK przeprowadzili oględziny następujących zajęć prowadzonych w ZSP w ramach projektu: Nowoczesnych technologii stosowanych w branży architektury krajobrazu, dodatkowych z przyrody i języka angielskiego oraz kursu carvingu. Zajęcia i kurs prowadziły osoby, którym umową powierzono realizację tych zadań, zgodnie z ustalonym harmonogramem. W czasie oględzin w zajęciach z Nowoczesnych technologii uczestniczyło 9 uczniów, spośród 10 zakwalifikowanych, w zajęciach dodatkowych z przyrody i języka angielskiego uczestniczyło odpowiednio czterech i siedmiu uczniów (nieobecnych było czterech i jeden), zaś w kursie carvingu uczestniczyli wszyscy zakwalifikowani uczniowie (10 osób). Zajęcia z nowoczesnych technologii prowadzone były w pracowni architektury krajobrazu, a prowadzący korzystał z rzutnika i tablicy multimedialnej. Kurs carvingu odbywał się w pracowni gastronomicznej. Uczestnicy korzystali z materiałów takich jak odbitki ksero oraz książki. W czasie zajęć posługiwano się specjalnymi nożami, które wraz z warzywami i owocami dostarczyła prowadząca zajęcia.

(dowód: akta kontroli, str. 361, 490)

Na przykładzie roku 2014 r. stwierdzono, że uczniowie ZSP, którzy zostali zakwalifikowani do uczestnictwa w zajęciach, ukończyli je, z wyjątkiem kursu operatora wózka jezdnego, podnośnikowego. Kurs ten rozpoczęło 20 uczniów, a ukończyło 16 uczniów. Czterech uczniów zrezygnowało z udziału przed jego rozpoczęciem, a inne osoby nie były zainteresowane uczestnictwem.

(dowód: akta kontroli, str. 536, 537, 555, 557, 562)

W ramach projektu w sprzęt techno-dydaktyczny wyposażono trzy pracownie do nauki zawodów technik hodowca koni; technik rolnik oraz technik architektury krajobrazu. Łączna wartość zakupionego sprzętu wyniosła 320,7 tys. zł.

Dla branży rolno-leśnej z ochroną środowiska zakupiono m.in.: rozrzutnik obornika (46 300 zł), przyczepę platformową do transportu bel słomy i siana (26 962 zł), owijkarkę bel

samozaładowczą (15 914 zł), przenośny boks zewnętrzny dla koni (10 000 zł), prasę zwijającą (49 000zł). Dla branży budowlanej zakupiono m.in.: kosiarkę spalinową (do nauki zawodu technik architektury krajobrazu), siewnik nasion, nożyce spalinowe, wykaszarki spalinowe, opryskiwacze, dmuchawo-odkurzacze, stoły kreślarskie, spawarkę, półautomat spawalniczy. Ponadto na potrzeby wszystkich branż w tej szkole zakupiono 30 szt. tableatów w ramach zadania Małopolska Chmura Edukacyjna za kwotę 19,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 443-466)

Z zakupionego wyposażenia, sprzęt o wartości 279 tys. zł ZSP przekazał do Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, które prowadziło kształcenie praktyczne m.in. w zakresie rolnictwa.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że nie było i nie ma problemów z dostępnością do sprzętu technodydaktycznego znajdującego się w CKPiU. Sprzęt ten wykorzystywany jest zgodnie z programem nauczania.

(dowód: akta kontroli, str. 393-402, 467-476)

Wśród sprzętu technodydaktycznego otrzymanego w ramach projektu, a który znajdował się na wyposażeniu Szkoły, było m.in.: 15 stołów kreślarskich, tablica interaktywna i projektor, aparat Canon, 30 tableatów, których łączna wartość zakup wynosiła 37 248 zł. Oględziny przeprowadzone przez kontrolera NIK wykazały, że sprzęt ten znajdował się w salach lekcyjnych, przeznaczonych do prowadzenia zajęć. Każda z sal lekcyjnych była odpowiednio oznakowana.

(dowód: akta kontroli, str. 376)

W ramach projektu ZSP współpracował z 18 przedsiębiorcami w branżach: turystyczno-gastronomicznej, logistyczno-informatycznej i ogrodniczej. Współpraca ta polegała na organizowaniu w przedsiębiorstwach praktyk zawodowych (wakacyjnych) i staży/wizyt zawodoznawczych, w których uczestniczyło łącznie odpowiednio 156 i 165 uczniów. Współpraca ta miała charakter ciągły (powtarzalny co roku). Umowy z pracodawcami na organizowanie praktyk i staży zawierało Centrum.

Dyrektor ZSP wyjaśnił, że poza projektem Szkoła także współpracuje z przedsiębiorcami. Każdego roku podpisuje z nimi umowy w poszczególnych branżach i w zależności od liczby przyjętych uczniów przez daną firmę, liczba tych firm corocznie jest inna.

(dowód: akta kontroli, str. 6, 7, 432, 433, 555-557)

Szczegółową kontrolą objęto organizację i realizację zajęć w zakresie staży i wizyt zawodoznawczych przeprowadzonych w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014 w zawodach: kucharz, kelner, hotelarz. Staże/wizyty zawodoznawcze były organizowane w celu nabycia doświadczenia zawodowego i praktycznej wiedzy o zawodach, czynnościach i warunkach ich wykonania poprzez zapoznanie się z potencjonalnym miejscem pracy. Powinny odbywać się w hotelach o wysokim standardzie usług i zakwaterowania (zaszeregowanych do kategorii co najmniej trzy gwiazdki). Czas trwania stażu dla jednego uczestnika wynosił dwa dni. Tematyka szkoleń oraz cele, zadania i zakres tematyczny praktyk stażowych winny obejmować zagadnienia wskazane w programach staży określonych w SIWZ. Staże winny być prowadzone pod kierunkiem opiekunów praktyk zawodowych, którymi mogli być pracodawcy, wyznaczeni przez nich pracownicy lub nauczyciele zawodu, posiadający kwalifikacje zgodne z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 15 grudnia w sprawie praktycznej nauki zawodu¹⁸. Wykonawca był zobowiązany zapewnić warunki materialne do prowadzenia stażu, w tym m.in. stanowiska szkoleniowe wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną.

Dokumentację z realizacji tego zadania stanowiły: formularz zgłoszeniowy na staż/wizytę zawodoznawczą oraz oświadczenie pracodawcy przyjmującego ucznia, lista osób zakwalifikowanych do odbycia staży/wizyt zawodoznawczych, harmonogram zajęć oraz lista obecności uczestników staży/wizyt zawodoznawczych.

(dowód: akta kontroli, str. 75-125)

¹⁸ Dz. U. Nr 244, poz. 1626.

Centrum zapewniło w ramach projektu uczniom ZSP wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego, obejmując nim łącznie 386 uczniów w branżach: rolno leśnej z ochroną środowiska, budowlanej, turystyczno-gastronomicznej, elektryczno-elektronicznej.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że poza projektem w ZSP co roku organizowane są spotkania uczniów klas programowo najwyższych dotyczące dalszej kariery zawodowej. Spotkania te prowadzili pracownicy Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej w Nowym Sączu.

(dowód: akta kontroli, str. 7, 538, 555, 558)

Szczegółową kontrolą objęto organizację i realizację zajęć w zakresie poradnictwa zawodowego przeprowadzonego w roku szkolnym 2013/2014. Zajęcia grupowe miały być realizowane w oparciu o „Program ramowego poradnictwa edukacyjno-zawodowego dla szkół zawodowych” dostępny na stronie internetowej¹⁹. Obowiązkiem wykonawcy było opracowanie – w porozumieniu ze szkolnym liderem projektu – miesięcznych harmonogramów realizacji przedmiotu zamówienia. Wykonawca zobowiązany był zadbać o sprawne, ciekawe i atrakcyjne prowadzenie zajęć grupowych, zgodnie z zasadami współczesnej wiedzy i obowiązującymi przepisami, zapewniając niezbędny sprzęt i materiały szkoleniowe. Wykładowcy powinni posiadać studia wyższe z zakresu doradztwa zawodowego lub studia wyższe na dowolnym kierunku i studia podyplomowe z zakresu doradztwa zawodowego. W celu potwierdzenia należytego wykonania przedmiotu zamówienia wykonawca był zobowiązany dostarczyć zamawiającemu oryginały następujących dokumentów (zatwierdzonych przez szkolnego lidera projektu): listy obecności, dziennik zajęć pozalekcyjnych, harmonogramy zajęć oraz miesięczne karty czasu pracy.

(dowód: akta kontroli, str. 18-26)

W ZSP w Nawojowej liczba przeprowadzonych zajęć w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego była zgodna z umową i wynosiła 120 godzin. Ich przeprowadzenie udokumentowano dziennikami zajęć, listami obecności oraz miesięczną ewidencją godzin i zadań realizowanych w ramach projektu. Liczba godzin zajęć i terminy były zgodne z harmonogramami zatwierdzonymi przez lidera szkolnego. W 12 grupach zajęcia prowadziły cztery osoby. Prowadzący zajęcia posiadali kwalifikacje wymagane umową oraz realizowali stały program, który obejmował m.in. takie zagadnienia jak przygotowanie do roli pracownika (z określeniem wad i zalet różnych form zatrudnienia oraz umiejętności wyznaczenia celu zawodowego przez ucznia), kompetencje w poszukiwaniu pracy (z uwzględnieniem metod i techniki, dokumentacji aplikacyjnej oraz znajomości zasad podczas rozmowy kwalifikacyjnej).

(dowód: akta kontroli, str. 17)

W zakresie korzystania przez Szkołę z materiałów Projektowego Centrum Wsparcia Edukacji Zawodowej, Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że Szkoła *nie posiadała wiedzy o możliwości korzystania z materiałów Projektowego Centrum Wsparcia Edukacji Zawodowej, a tym samym przy realizacji projektu nie korzystała z nich.*

(dowód: akta kontroli, str. 4, 7)

W zakresie nawiązania przez Szkołę współpracy międzynarodowej Dyrektor ZSP wyjaśnił, że tym zagadnieniem zajmowało się Centrum, informując Szkołę w jakich branżach będą organizowane wyjazdy studyjne. W ramach tej współpracy ze Szkoły uczestniczyło pięciu uczniów w wyjeździe do Turynii, w tym w 2012 r. jeden uczeń oraz w 2013 r. czterech uczniów.

(dowód: akta kontroli, str.7)

ZSP współpracował z uczelniami wyższymi w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej. Współpraca ta nawiązana została w roku szkolnym 2014/2015 z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie (*Żywność i środowisko*) oraz z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie (*Język angielski*). Udział ZSP w Projekcie polegał na: wspólnym opracowaniu konspektów (nauczyciel szkoły – wykładowca ww. uczelni); przygotowaniu przez nauczyciela materiałów na zajęcia „lekcji odwróconych” (karty prac, produkty do ćwiczeń, sprzęt laboratoryjny); prowadzeniu „lekcji odwróconych” przy wykorzystaniu łącza internetowego i sprzętu wizualnego między szkołą a uczelnią.

¹⁹ <http://www.zawodowamalopolska.pl./Pamerzy/Strony/ramoweprogramydzialan.aspx>.

W ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej w zajęciach online w bloku *żywność i środowisko* uczestniczyło 20 uczniów, a w zajęciach w bloku *język angielski* 19 uczniów. W ramach Chmury prowadzone były także koła naukowe w obszarach: żywność i środowisko (sześciu uczniów), społeczeństwo obywatelskie (sześciu uczniów), chemia, budownictwo, matematyka, przedsiębiorczość, techniki informacyjno-komunikacyjne oraz język angielski (w każdym bloku 5 uczniów). Po zakończonym projekcie pilotażowym (kwiecień 2015 r.) scenariusze lekcji oraz ich nagrania – wg wyjaśnienia Dyrektora ZSP w Nawojowej – będą do dyspozycji szkół biorących udział w projekcie. W ramach łącza internetowego szkoły biorące udział w projekcie pilotażowym mogą ze sobą się kontaktować wizualnie i wymieniać doświadczenia.

(dowód: akta kontroli, str. 7, 8, 555, 558)

Kontrolerzy NIK przeprowadzili oględziny zajęć prowadzonych w ZSP w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej z języka angielskiego oraz zajęć w ramach Koła żywienia i żywności. Opiekunami grup były osoby, którym umową powierzono realizację tych zadań, zgodnie z ustalonym harmonogramem. W zajęciach z języka angielskiego uczestniczyło 18 uczniów, spośród 19 wpisanych na listę. W trakcie zajęć połączono się on-line z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie. Oprócz uczniów z ZSP w zajęciach uczestniczyli także uczniowie z trzech innych szkół (Skawina, Czernichów, Gorlice). Zajęcia były prowadzone przez wykładowcę z Uniwersytetu. Uczniowie pracowali z tabletami, mieli dostęp do internetu.

Tematem zajęć w ramach Koła żywienia i żywności było m.in. „Ryba w diecie człowieka”. W zajęciach uczestniczyli wszyscy uczniowie (w liczbie 20) wpisani na listę. W trakcie zajęć połączono się on-line z Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie. Oprócz uczniów z ZSP w zajęciach uczestniczyli także uczniowie z trzech innych szkół (Olkusz, Wieliczka, Zakliczyn). Zajęcia były prowadzone przez wykładowcę z Uniwersytetu. Uczniowie po wysłuchaniu wstępnego wykładu mieli ćwiczenia praktyczne, tj. oceniali jakość ryb. Otrzymali oni także konspekt oraz materiały szkoleniowe.

(dowód: akta kontroli, str. 362, 374, 491)

Udział Szkoły w realizacji niektórych wskaźników osiągniętych na poziomie powiatowym, według stanu na 31 grudnia 2014 r., przedstawiał się następująco:

- 1) liczba uczniów, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach projektu wynosiła w Szkole 256, co stanowiło 23% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba uczniów:
 - którzy ukończyli udział w stażach – wizytach zawodowych wynosiła 208, tj. 25%,
 - którzy ukończyli udział w płatnych stażach, z możliwością wypłaty stypendium stażowego – 116, tj. 24%,
- 2) liczba certyfikatów, uprawnień, zaświadczeń otrzymanych przez uczniów ZSP w ramach projektu wynosiła 1 381, co stanowiło 33% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba certyfikatów:
 - potwierdzających nabyte kwalifikacje i uprawnienia, poprzez zdanie egzaminu – wynosiła 94, tj. 18%,
 - potwierdzających udział w kursach/zajęciach z kompetencji kluczowych/praktykach/stażach – 1 287, tj. 36%,
- 3) liczba uczniów, którzy poszerzyli swoją wiedzę i umiejętności dzięki udziałowi w działaniach realizowanych w ramach komponentu ponadnarodowego, wynosiła 14, co stanowiło 14% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba uczniów, którzy wzięli udział w wizytach studyjnych oraz, którzy wzięli udział w seminariach szkoleniowych wynosiła, odpowiednio, 6 (55%) i 8 (9%).

(dowód: akta kontroli, str. 534, 535)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie. Podjęte w ramach projektu działania były skuteczne.

Ocena cząstkowa

4. Oddziaływanie projektu na potrzeby grupy docelowej

Ogólna liczba uczniów w ZSP w roku szkolnym 2009/2010²⁰ (dalej *rok bazowy*) wynosiła 470. W kolejnych latach szkolnych liczba uczniów systematycznie malała, gdyż wynosiła odpowiednio: 430, 348, 305, 264, 254. Oznacza to, że w okresie realizacji projektu, w porównaniu do roku 2009/2010, spadek liczby uczniów wyniósł od 9% do 46%.

Wśród ogólnej liczby uczniów byli uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej oraz szkoły policealnej, które od roku szkolnego 2011/2012 zostały zlikwidowane. W tych dwóch szkołach kształciło się, w latach 2009/2010 i 2010/2011, łącznie odpowiednio: 79 i 64 uczniów. Od roku szkolnego 2011/2012 w ZSP występuje tylko jeden typ szkoły – technikum.

Odsetek liczby uczniów klas pierwszych technikum do ogólnej liczby uczniów w tym typie szkoły w roku szkolnym 2014/2015 był najwyższy w badanym okresie i wyniósł 30%. W porównaniu do roku 2009/2010 wzrósł o 2 punkty procentowe. Był on o 3 punkty procentowe wyższy od poziomu odsetka uczniów klas pierwszych technikum na terenie całego województwa małopolskiego, który w roku 2014/2015 wyniósł 27%²¹.

Z kolei odsetek liczby absolwentów technikum w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tym typie szkoły w roku szkolnym 2014/2015 wyniósł 30% i wzrósł o 3 punkty procentowe w odniesieniu do roku bazowego. Był on także wyższy o 7 punktów procentowych od odsetka absolwentów na terenie całego województwa małopolskiego, który wyniósł 23%²². Najwyższy odsetek absolwentów w wysokości 31% odnotowano w roku 2012/2013.

Odsetek liczby uczniów przystępujących do egzaminów zawodowych w stosunku do liczby uczniów, którzy mogli przystąpić do egzaminów zawodowych w roku szkolnym 2013/2014²³ w technikum, wyniósł 86% i obniżył się o 3 punkty procentowe w porównaniu do roku bazowego. Należy zauważyć, że wskaźnik ten w roku 2013/2014 osiągnął najniższy poziom w badanym okresie, gdyż w latach od 2010/2011 do 2012/2013 wyniósł, odpowiednio, 94%, 94% i 98%.

Analiza średniego wskaźnika przystępowania uczniów do egzaminów zawodowych za okres 4 lat szkolnych²⁴ w poszczególnych 11 zawodach, w których kształciła szkoła i w których uczniowie przystępowali do egzaminów, wykazała, że w przypadku 4 zawodów²⁵ (36%) mieścił się w przedziale od 80% do 90%, w przypadku 5 zawodów²⁶ (45%) mieścił się w przedziale od 91% do 99%, natomiast w przypadku 2 zawodów²⁷ wynosił 100%.

W roku 2013/2014 egzamin zawodowy zdało 70% uczniów technikum przystępujących do tego egzaminu. W porównaniu do roku bazowego nastąpiła poprawa o 4 punkty procentowe. W badanym okresie wystąpiły duże wahania tego wskaźnika, gdyż w latach od 2010/2011 do 2012/2013 wyniósł on, odpowiednio, 63%, 73%, 54%.

Analiza średniej zdawalności egzaminów zawodowych za okres 4 lat szkolnych²⁸ dla 11 poszczególnych zawodów wykazała, że w przypadku 4 zawodów²⁹ (36%) kształtowała się poniżej 50%, a w przypadku 2 zawodów³⁰ (18%) powyżej 90%.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że wpływ na niski wynik zdawalności egzaminu zawodowego w roku szkolnym 2012/2013 (54%) miał wynik egzaminu w zawodzie technik architektury krajobrazu, który w ZSP wyniósł 32% (średnia w Polsce 46%).

²⁰ Rok szkolny 2009/2010 przyjęto jako rok bazowy do porównań. Realizacji projektu rozpoczęła się w roku szkolnym 2010/2011.

²¹ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie w roku szkolnym 2014/2015 łączna liczba uczniów w technikum na terenie województwa małopolskiego wynosiła 47 652, a łączna liczba uczniów klas pierwszych w tym typie szkoły – 13 034.

²² Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie w roku szkolnym 2014/2015 łączna liczba absolwentów w technikum na terenie województwa małopolskiego wynosiła 11 024.

²³ W trakcie trwania czynności kontrolnych szkoła nie posiadała jeszcze wyników egzaminów zawodowych za rok 2014/2015.

²⁴ Dotyczy lat szkolnych 2010/2011 – 2013/2014.

²⁵ Dotyczy zawodów technikum – technik agrobiznesu (80%), technik rolnik (81%), technik informatyk (85%), technik architektury krajobrazu (89%).

²⁶ Dotyczy zawodów technikum – technik hodowli koni (93%), technik logistyk (97%), technik żywienia i gospodarstwa domowego (99%), zasadniczej szkoły zawodowej – kucharz małej gastronomii (96%), szkoły policealnej – rolnik (92%).

²⁷ Dotyczy zawodów technikum – technik ekonomista i technik kelner.

²⁸ Dotyczy lat szkolnych 2010/2011 – 2013/2014.

²⁹ Dotyczy zawodów technikum – technik rolnik (31%), technik informatyk (36%), technik architektury krajobrazu (44%), technik logistyk (44%).

³⁰ Dotyczy zawodów technikum – technik żywienia i gospodarstwa domowego (95%) oraz szkoły policealnej – rolnik (97%).

Porównując wskaźnik zdawalności egzaminów zawodowych w Szkole do wyników z województwa małopolskiego dla techników³¹, to w przypadku jednego roku (2011/2012) był on wyższy od średnich dla województwa małopolskiego o 4 punkty procentowe, w roku bazowym pozostawał na identycznym poziomie, natomiast w pozostałych latach był niższy. Różnice wynosiły od 3 do 17 punktów procentowych in minus.

(dowód: akta kontroli, str. 492-494, 542, 555, 556)

W Programie rozwojowym szkoły uwzględniono m.in. badanie losów absolwentów. Monitoring ten zaplanowano poprzez *ankietowanie przez WUP oraz wywiady z absolwentami*, a odpowiedzialnymi za ten monitoring są: ankieterzy z WUP oraz wychowawcy kasy.

(dowód: akta kontroli, str. 356-358)

Z danych dostępnych w ZSP w roku bazowym naukę kontynuowało 18 absolwentów technikum, tj. 18%, zaś w kolejnych czterech latach odsetek kontynuujących naukę wyniósł odpowiednio: 22%, 5%, 16%, 5%.

Szkoła przedstawiła dane w zakresie losów absolwentów, wykazując, że w roku bazowym zatrudnienie znalazło 33 absolwentów ZSP, tj. 32% wszystkich absolwentów z tego roku, zaś w kolejnych trzech latach odsetek absolwentów, którzy znaleźli zatrudnienie, wyniósł odpowiednio: 13%, 9%, 26% (za rok 2013/2014 brak danych).

Dyrektor ZSP wyjaśnił, że Szkoła prowadzi obserwacje losów absolwentów w poszczególnych latach na podstawie rozmów i spotkań z absolwentami, nie dokumentując ich. Dane te są jednak orientacyjne, a w niektórych przypadkach (klasa i rocznik) brak jest danych.

(dowód: akta kontroli, str. 4, 8, 492-494)

Uczniowie Szkoły uczestnicząc w projekcie otrzymali łącznie 1 381 certyfikatów³², uprawnień lub zaświadczeń, z czego 94, tj. 7% ogólnej liczby certyfikatów, to certyfikaty potwierdzające nabyte kwalifikacje poprzez zdanie egzaminu, zaś 1 287 to dokumenty potwierdzające udział w kursach/zajęciach z kompetencji kluczowych/stażach.

Liczba certyfikatów, uprawnień i zaświadczeń w latach 2011, 2012, 2013, 2014 wyniosła odpowiednio: 362, 341, 366, 286, z czego liczba certyfikatów potwierdzających nabyte kwalifikacje to 25, 27, 23, 19.

(dowód: akta kontroli, str. 494, 534, 560)

Dyrektor wyjaśnił, że wymiana informacji pomiędzy szkołami polega na wymianie doświadczeń na spotkaniach szkolnych liderów projektu, organizowanych przez Centrum oraz na spotkaniach dyrektorów. Urząd Marszałkowski w Krakowie organizuje od 2013 r. „Targi Edukacyjne – Festiwal Zawodów w Małopolsce”. Ich uczestnikami są uczniowie i rodzice, którzy zapoznają się z nowoczesną i atrakcyjną ofertą kształcenia zawodowego. W ramach projektu ZSP bierze udział w konkursie „Mam zawód – mam fantazję” w branży ogrodniczej i gastronomicznej. Uczestnicząc w targach i konkursach następuje wymiana informacji pomiędzy szkołami uczestniczącymi w projekcie, a efektem tego są dyplomy i podziękowania dla Szkoły.

Dyrektor wyjaśnił, że realizacja projektu przyczyniła się do poprawy współpracy Szkoły ze szkołami biorącymi w nim udział.

(dowód: akta kontroli, str. 4, 8, 10-16, 563-567)

W Programie rozwoju szkoły określono m.in. *Kierunki dalszego rozwoju*, mające na celu przygotowanie uczniów w szczególności do podejmowania wyzwań współczesnego świata. W tym celu w ZSP w ramach projektu realizowano nowoczesne sposoby nauczania poprzez:

- wprowadzony przedmiot zajęć *Nowoczesne technologie* w branżach: turystyczno-gastronomicznej, budowlanej, administracyjno-usługowej, rolno-leśnej z ochroną środowiska. W zajęciach z nowoczesnych technologii uczestniczyło łącznie 499 uczniów, a liczba godzin przeznaczonych na te zajęcia wyniosła 1 849 (prowadzący zajęcia byli wyłonieni przez PCFE),
- zajęcia online w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej,

³¹ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w technikach na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio, 66%, 68%, 69,5%, 71%, 73%.

³² Jeden uczeń mógł otrzymać więcej niż jeden certyfikat lub zaświadczenie.

- wyposażenie Szkoły w nowoczesne materiały dydaktyczne.
(dowód: akta kontroli, str. 4, 8, 351-355, 435, 443-448)

ZSP promował szkolnictwo zawodowe i realizację projektu poprzez: reklamy oraz ogólne informacje emitowane w Telewizji Kraków na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, stronę internetową Szkoły, banery, ulotki i plakaty umieszczane w Szkole, na zebraniach szkolnych z rodzicami, w trakcie „Festiwalu Zawodów”. Ofertę edukacyjną Szkoła przedstawiała także poprzez wyjazd nauczycieli i uczniów z ulotkami, banerem i plakatami do 54 gimnazjów.

(dowód: akta kontroli, str. 9, 349, 502-513)

W zakresie problemów przy realizacji projektu Dyrektor ZSP wyjaśnił, że jeżeli problemy pojawiają się, to są *drobne*, (np. zmiana harmonogramu) i są bezpośrednio rozwiązywane przez lidera szkolnego w porozumieniu z PCFE.

(dowód: akta kontroli, str. 9)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z brakiem uwag do kontrolowanej działalności i wniosków pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 26 czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

Kontroler

Antoni Radzięta
Główny specjalista kontroli państwowej